

institut za turizam

hrvatski turizam u brojkama *croatian tourism in numbers*

VOL 7. broj
VOL 7 issue

3 /2013.

ISSN 1847-3369

Hrvatski turizam u brojkama je stalna tromjesečna publikacija Instituta za turizam koja u ovom broju donosi izbor ključnih pokazatelja o turističkom prometu u turističkim regijama Hrvatske (A), iskorištenosti smještajnih kapaciteta u srpnju i kolovozu 2013. godine (B), o nekim obilježjima turizma u Zagrebu (C), prosječnim dnevnim izdacima hotelskih gostiju u Zagrebu (D) te podatke o prihodima i rashodima od putovanja u platnoj bilanci Hrvatske u drugom tromjesečju 2013. godine (E). Publikacija je, prije svega, namijenjena onima kojima turizam nije u fokusu interesovanja, a žele znati osnovne činjenice. Jednako tako, publikacija može biti i polazište za daljnja istraživanja

Izvori podataka	Institut za turizam • BIST – Sustav poslovne inteligencije u turizmu, Institut za turizam, www.iztg.hr • TOMAS ZAGREB – Stavovi i potrošnja posjetitelja Zagreba, Trendovi 1998. – 2012., Institut za turizam, 2013. Hrvatska narodna banka • Bilten 197, studeni 2013.; www.hnb.hr	Impresum	Izdaje Institut za turizam, Vrhovec 5, 10000 Zagreb, Hrvatska, www.iztg.hr Za izdavača: Sanda Čorak Urednica i autorica Blaženka Vrdoljak-Šalamon Kartografski prikazi Izidora Marković Recenzent: Neven Ivandić Lektori: Ljiljana Cikota (hrvatski), Neda Telišman-Košuta (engleski) Dizajn: Goran Curl Grafički prijelom: Zoran Petrović Zagreb, 2013.
------------------------	---	-----------------	--

croatian tourism in numbers

issue 3 /2013

“Croatian tourism in numbers” is a quarterly publication issued by the Institute for Tourism. In this issue we are focused on a number of key indicators related to: tourist arrivals and overnights in tourist regions of Croatia (A), occupancy rate of accommodation facilities in July and August 2013 (B), tourism in Zagreb (C), average daily expenditure of hotel guests in Zagreb (D) and credit and debit from travel in balance of payments of Croatia in second quarter 2013 (E). The publication is primarily conceived for those not focused on tourism, but who want to know the basic facts. Also, the publication can be a starting point for further research.

Sources	Institute for Tourism • BIST – System of Business Intelligence in Tourism, Institute for Tourism; www.iztg.hr • TOMAS ZAGREB – Attitudes and Expenditures of Tourists in Zagreb, Trends 1998 – 2012, Institute for Tourism, 2013 Croatian National Bank • Bulletin 197, November 2013, www.hnb.hr	Impresum	Publisher: Institute for Tourism, Vrhovec 5, 10000 Zagreb, Croatia www.iztg.hr For publisher: Sanda Čorak Editor and author Blaženka Vrdoljak-Šalamon Maps Izidora Marković Consulting editor: Neven Ivandić Proofreading: Ljiljana Cikota (Croatian), Neda Telišman-Košuta (English) Design: Goran Curl Graphical layout: Zoran Petrović Zagreb, 2013
----------------	---	-----------------	--

**Sadržaj/
Content**

A. TURISTIČKA POTRAŽNJA/

A. TOURIST DEMAND

A1. Potražnja prema emitivnim zemljama/

A1. Tourist demand by generating countries

A2. Potražnja prema vrstama smještaja/

A2. Tourist demand by types of accommodation

A3. Potražnja prema turističkim područjima/

A3. Tourist demand by tourist regions

B. SMJEŠTAJNI KAPACITETI/

B. ACCOMMODATION FACILITIES

B1. Struktura smještajnih kapaciteta /

B1. Structure of accommodation facilities

B2. Iskorištenost smještajnih kapaciteta/

B2. Occupancy rate of accommodation facilities

C. TURIZAM U ZAGREBU/

C. TOURISM IN ZAGREB

C1. Turistička potražnja prema emitivnim zemljama/

C1. Tourist demand by generating countries

C2. Dob hotelskih gostiju Zagreba/

C2. Age of hotel guests in Zagreb

C3. Učestalost dolaska hotelskih gostiju Zagreba/

C3. Frequency of visiting hotels in Zagreb

C4. Prijevozno sredstvo za dolazak u Zagreb/

C4. Transport mode used for travel to Zagreb

D. POTROŠNJA HOTELSKIH GOSTIJU ZAGREBA/

D. EXPENDITURE OF HOTEL GUESTS IN ZAGREB

D1. Prosječni dnevni izdaci hotelskih gostiju Zagreba/

D1. Average daily expenditure of hotel guests in Zagreb

D2. Struktura prosječnih dnevnih izdataka hotelskih gostiju Zagreba/

D2. Structure of average daily expenditure of hotel guests in Zagreb

E. PRIHODI I RASHODI OD PUTOVANJA/

E. CREDIT AND DEBIT FROM TRAVEL

E1. Prihodi i rashodi od putovanja u platnoj bilanci Hrvatske/

E1. Credit and debit from travel and tourism in Croatian balance of payments

A1. POTRAŽNJA PREMA EMITIVNIM ZEMLJAMA/ A1. TOURIST DEMAND BY GENERATING COUNTRIES

Struktura potražnje prema emitivnim zemljama u razdoblju od I. – IX. 2013./
Demand structure by generating countries in period of I – IX 2013

	Noćenja (u 000)/ <i>Tourist nights</i> (in 000)	Udio u ukupnim noćenjima (u %)/ <i>Share in total</i> <i>tourist nights</i> (in %)	Stopa promjene (I. - IX. 2013./I. - IX. 2012.)/ <i>Rate of</i> <i>change</i> (I-VI 2013/I-VI 2012)	Prosječna duljina boravka/ <i>Average</i> <i>length</i> <i>of stay</i>
Njemačka/ <i>Germany</i>	13.854	22,3	3,4	7,6
Slovenija/ <i>Slovenia</i>	6.024	9,7	-1,6	6,0
Austrija/ <i>Austria</i>	4.996	8,0	2,2	5,5
Češka/ <i>Czech Republic</i>	4.517	7,3	0,4	7,0
Italija/ <i>Italy</i>	4.260	6,9	-8,0	4,5
Poljska/ <i>Poland</i>	4.041	6,5	-8,3	6,5
Nizozemska/ <i>Netherlands</i>	2.458	4,0	-27,3	7,5
Slovačka/ <i>Slovak Republic</i>	2.246	3,6	-11,3	6,7
Velika Britanija/ <i>United Kingdom</i>	1.779	2,9	-22,2	4,9
Mađarska/ <i>Hungary</i>	1.698	2,7	23,1	5,4
Prvih 10/ <i>Top 10 countries</i>	45.873	73,8	-3,5	6,3
Ostali strani/ <i>Other foreign countries</i>	11.753	18,9	45,1	4,0
Ukupno strani/ <i>Total foreign countries</i>	57.626	92,7	3,6	5,6
Domaći/ <i>Domestic</i>	4.508	7,3	-2,6	3,7
Sveukupno/ <i>Total</i>	62.134	100,0	3,1	5,4

Izvešće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr/ Report: BIST-System of business intelligence in tourism; www.iztg.hr
 Izvorni podaci DZS-a/ *Original data from Croatian Bureau of Statistics*

U prvih devet mjeseci 2013. godine zabilježeno je oko 62,1 milijun noćenja, što je oko 3% više nego u istom razdoblju 2012. godine. Noćenja inozemnih gostiju porasla su za oko 4%, a u ukupnim noćenjima njihov udio iznosio je čak 93%. U noćenjima hrvatskih državljana registriran je pad od 2,6%. Na svojim putovanjima, hrvatski su gosti najkraće boravili (prosječno 3,7 noćenja). Strani turisti su boravili duže – prosječno 5,6 noćenja.

Deset zemalja s najvećim brojem noćenja ima udio od 74% u ukupnim noćenjima ostvarenim u prvih devet mjeseci 2013. godine. Među njima najviše noćenja imaju Nijemci (udio 22,3 %), a najmanje Mađari (udio 2,7%). Gledajući stope promjena u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, može se zaključiti da je kod šest od deset zemalja registriran pad broja noćenja.

Gosti iz Njemačke i Nizozemske su gosti s najdužim boravkom: s prosječno oko 8 noćenja nadmašuju kako prosječnu duljinu boravka gostiju iz grupe "10 prvih" (oko 6 noćenja) tako i prosječnu duljinu boravka svih turista (5,4 noćenja).

A2. POTRAŽNJA PREMA VRSTAMA SMJEŠTAJA/ A2. TOURIST DEMAND BY TYPES OF ACCOMMODATION

Noćenja turista prema glavnim vrstama smještajnih kapaciteta u razdoblju od I. – IX. 2013./
Tourist nights by main types of facilities in period of I – IX 2013

	Hoteli/ Hotels	Turistička naselja/ Tourist resorts	Apart- manski smještaj/ Apartments	Kampovi/ Camping sites	Privatni smještaj/ Private accommo- dation facilities	Ostalo/ Other facilities	Ukupno/ Total
Noćenja (u 000)/ Tourist nights (in 000)							
I. - IV.	1.886	52	41	183	244	329	2.735
V. - VI.	4.079	626	287	3.157,8	2.392	1.005	11.547
VII. - VIII.	6.506	1.470	771	10.918	17.429	3.075	40.169
IX.	2.464	419	207	1.886,5	2.119	588	7.683
Ukupno I. - IX./ Total I-IX	14.936	2.567	1.306	16.145	22.183	4.997	62.134
Struktura (u %)/ Structure (in %)							
I. - IV.	69,0	1,9	1,5	6,7	8,9	12,0	100,0
V. - VI.	35,3	5,4	2,5	27,3	20,7	8,7	100,0
VII. - VIII.	16,2	3,7	1,9	27,2	43,4	7,7	100,0
IX.	32,1	5,5	2,7	24,6	27,6	7,7	100,0
Ukupno I. - IX./ Total I-IX	24,0	4,1	2,1	26,0	35,7	8,0	100,0
Stopa promjene (I. - IX. 2013./I. - IX. 2012.)/ Rate of change (I-IX 2013/I-IX 2012)							
I. - IV.	-1,3	-7,5	-58,8	-21,7	32,2	8,7	-1,9
V. - VI.	3,8	-3,9	-44,2	4,0	11,8	74,9	6,5
VII. - VIII.	1,3	-4,9	-55,8	1,5	1,7	99,5	2,6
IX.	-0,7	-7,1	-50,0	8,5	4,8	63,6	2,9
Ukupno I. - IX./ Total I-IX	1,3	-5,1	-52,9	2,4	3,2	79,9	3,1

Izvješće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr / Report: BIST-System of business intelligence in tourism; www.iztg.hr

Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics

•Turistička naselja: hotelsko naselje, hotelsko-apartmansko naselje, turističko naselje / Tourist resorts: hotel resorts, hotel-apartment resorts, tourist resorts

•Apartmanski smještaj: apartman, apartman tip studio, apartmani, apartmansko naselje, turistički apartman/Apartments: apartments, studio type-suites and tourist apartments

•Kampovi: kamp, kamp odmaralište, kampiralište/ Camping sites: Camping sites, small camps and quickstop camping

U prvom polugodištu 2013. godine, od ukupno 62,1 milijun noćenja, 24% je ostvareno u hotelima. Udio noćenja u kampovima iznosi oko 26%. U privatnom smještaju ostvareno je 22,2 milijuna noćenja, što čini 36% ukupnih noćenja. Udio noćenja u turističkim naseljima i apartmanima kreće se oko 7%. Preostalih 8% disperzirano je na najrazličitije vrste smještaja grupe "Ostalo".

Glavne vrste smještajnih kapaciteta: hoteli, kampovi i privatni smještaj imali su na kraju devetomjesečnog razdoblja veći broj noćenja nego u istom razdoblju prethodne godine. Privatni smještaj je imao najvišu stopu rasta od oko 3%, što odgovara stopi rasta ukupnih noćenja.

A3. POTRAŽNJA PREMA TURISTIČKIM PODRUČJIMA/ A3. TOURIST DEMAND BY TOURIST REGIONS

Noćenja turista prema turističkim područjima* u razdoblju od I. – IX. 2013./
Tourist nights by tourist regions* in period of I – IX 2013

	Istra/ Istria	Kvarner/ Kvarner	Lika- Karlovac	Dalmacija - Zadar	Dalmacija - Šibenik	Dalmacija - Split	Dalmacija - Dubrovnik	Grad Zagreb/ City of Zagreb	Središnja Hrvatska/ Central Croatia	Slavo- nija/ Slavo- nia	Hrvatska - Ukupno/ Croatia - Total
Noćenja (u 000)/ Tourist nights (in 000)											
I. - IV.	751	512	67	131	104	286	288	343	165	87	2.735
V. - VI.	3.867	2.109	364	1.016,1	650	1.834	1.231	301	109	65	11.546,5
VII. - VIII.	11.842	7.886	1.549	4.804	3.156	7.491	2.912	324	134	72	40.169
IX.	2.476	1.354	223	650,8	492	1.441	789	165	54	38	7.683,3
Ukupno I. - IX./ Total I-IX	18.936	11.861	2.203	6.602	4.402	11.052	5.221	1.132	463	263	62.134
Struktura (u %)/ Structure (in %)											
I. - IV.	27,5	18,7	2,5	4,8	3,8	10,5	10,5	12,5	6,0	3,2	100,0
V. - VI.	33,5	18,3	3,1	8,8	5,6	15,9	10,7	2,6	0,9	0,6	100,0
VII. - VIII.	29,5	19,6	3,9	12,0	7,9	18,6	7,2	0,8	0,3	0,2	100,0
IX.	32,2	17,6	2,9	8,5	6,4	18,8	10,3	2,2	0,7	0,5	100,0
Ukupno I. - IX./ Total I-IX	30,5	19,1	3,5	10,6	7,1	17,8	8,4	1,8	0,7	0,4	100,0
Stopa promjene (I. - IX. 2013./I. - IX. 2012.)/ Rate of change (I-IX 2013/I-IX 2012)											
I. - IV.	-9,2	-4,6	-10,0	3,3	9,1	1,8	-1,6	14,7	-1,2	0,7	-1,9
V. - VI.	0,9	3,1	7,0	5,6	16,0	15,2	13,5	17,8	3,3	1,7	6,5
VII. - VIII.	-2,8	3,8	7,8	-2,8	7,3	8,2	8,3	19,0	17,9	34,6	2,6
IX.	-2,2	1,3	8,5	4,1	12,0	5,8	8,2	15,1	-1,4	5,6	2,9
Ukupno I. - IX./ Total I-IX	-2,3	3,0	7,1	-0,8	9,0	8,8	8,9	16,8	4,8	9,2	3,1

Izvor: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr / Report: BIST-System of business intelligence in tourism; www.iztg.hr

Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics

*Kvarner obuhvaća Primorsko-goransku županiju/ *Kvarner includes County of Primorje-Gorski Kotar

*Lika - Karlovac obuhvaća Ličko-senjsku i Karlovačku županiju/ Lika-Karlovac includes county of Lika-Senj and county of Karlovac

*Središnja Hrvatska obuhvaća Bjelovarsko-bilogorsku, Koprivničko-križevačku, Krapinsko-zagorsku, Međimursku, Sisačko-moslavačku, Varaždinsku i Zagrebačku županiju/

*Central Croatia includes County of Bjelovar-Bilogora, County of Koprivnica-Križevci, County of Krapina-Zagorje, County of Medimurje, County of Sisak-Moslavina, County of Varaždin and County of Zagreb

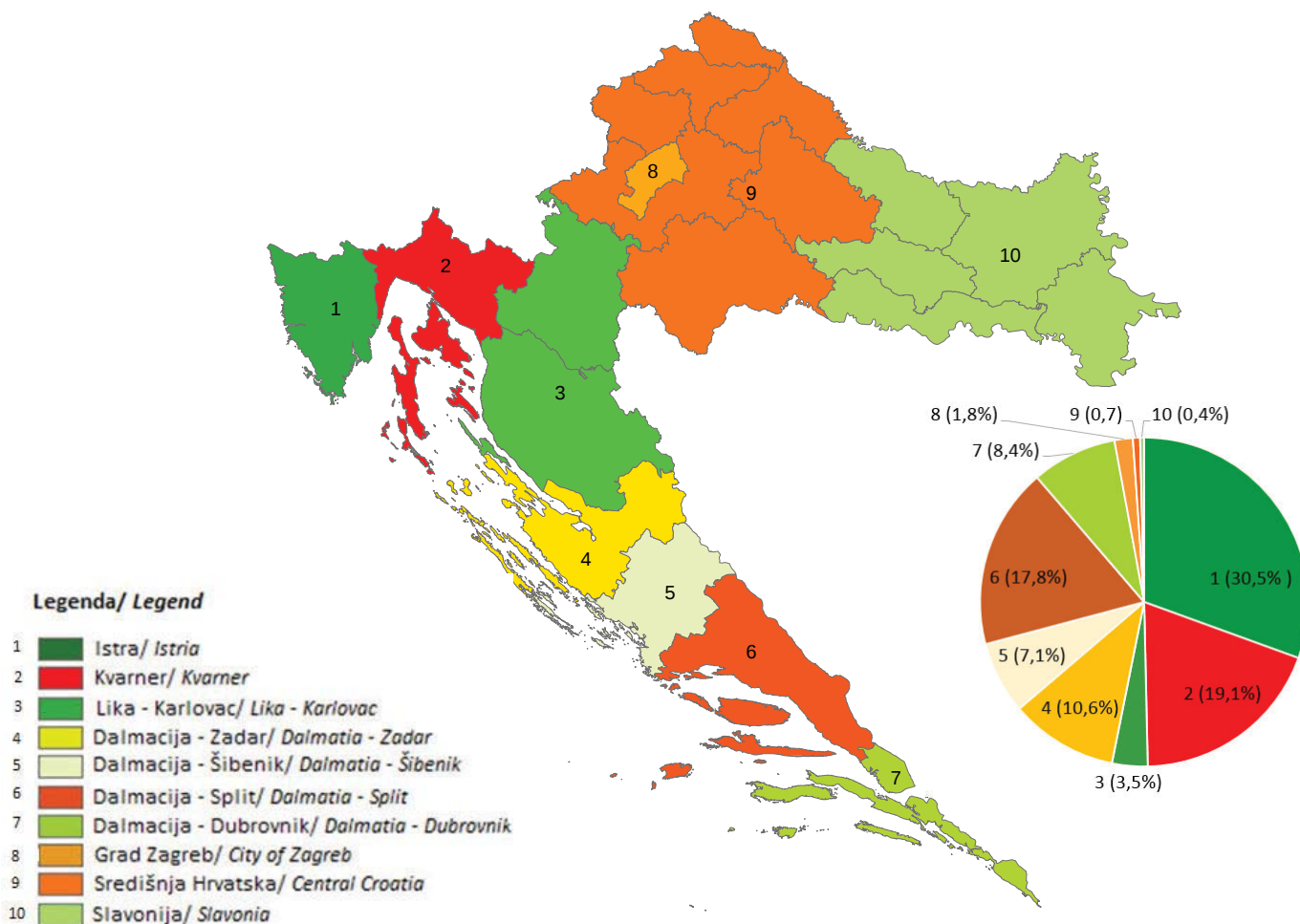
*Slavonija obuhvaća Brodsko-posavsku, Osječko-baranjsku, Požeško-slavonsku, Virovitičko-podravsku i Vukovarsko-srijemsku županiju/ *Slavonia includes County of SlavonSKI Brod-Posavina, County of Osijek-Baranja, County of Požega-Slavonia, County of Virovitica-Podravina and County of Vukovar-Sirmium.

*Ostale turističke regije poklapaju se sa županijama/ *Other tourist regions are the same as counties

Prema turističkom prometu zabilježenom u prvih devet mjeseci, Istra je i dalje najjača turistička regija s oko 19 milijuna noćenja, što čini 31% ukupnih noćenja. Potom slijede: Kvarner s 12 milijuna (19%), splitska regija s 11 milijuna (18%), zadarska s približno 7 milijuna (11%), dubrovačka s 5 milijuna (8%), šibenska s oko 4 milijuna (7%) te Lika-Karlovac s oko 2 milijuna noćenja (4%).

Turistički promet u glavnoj sezoni (srpanj - kolovoz) 2013. godine porastao je za 2,6% na nacionalnoj razini. Međutim, stope promjena na razini turističkih regija osciliraju u rasponu od -2,8 do 35%. Od primorskih regija natprosječne stope rasta imale su sve regije osim istarske i zadarske u kojima je zabilježen pad od oko 3%. Značajan porast u broju noćenja zabilježen je u svim kontinentalnim turističkim regijama (dvoznamenkaste stope rasta). U rujnu su sve regije imale pojačanu potražnju osim istarske (pad od 2%) te Središnje Hrvatske i Kvarnera u kojima je potražnja bila približno na razini prošlogodišnje ($\pm 1\%$).

Struktura noćenja prema turističkim regijama, siječanj – rujan 2013./
Structure of tourists nights by tourist regions, January – September 2013.

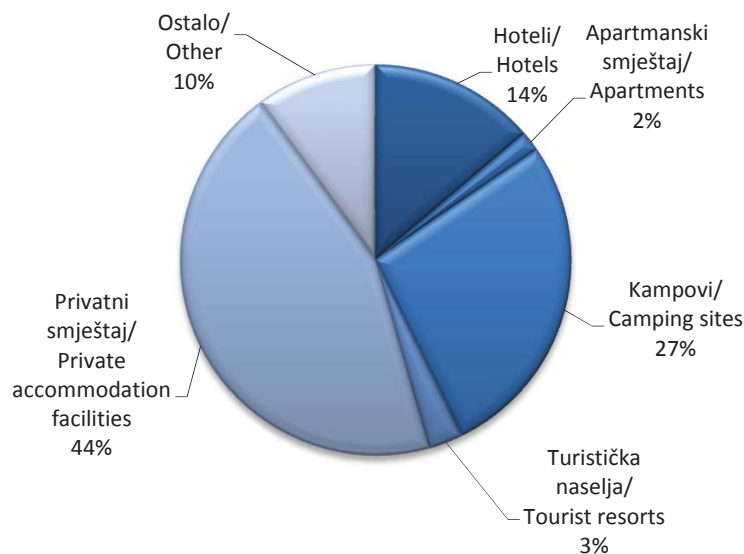
B.

SMJEŠTAJNI KAPACITETI/ ACCOMMODATION FACILITIES

B1. STRUKTURA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA/ B1. STRUCTURE OF ACCOMMODATION FACILITIES

Smještajna ponuda Hrvatske u kolovozu 2013. iznosila je nešto manje od 839 tisuća stalnih postelja. Od toga je 372 tisuće postelja ili 44% bilo u privatnom smještaju. U kampovima se nudilo 229 tisuća ili 27% od ukupnog broja postelja. Kapaciteti u hotelima iznosili su 116 tisuća ili 14% postelja, a u apartmanima i turističkim naseljima - zajedno oko 38 tisuća postelja (5%).

Struktura smještajnih kapaciteta u kolovozu 2013./
Structure of accommodation facilities in August 2013

Izvešće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.itzg.hr/
 Report: BIST-System of business intelligence in tourism; www.itzg.hr
 Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics

B2. ISKORIŠTENOST SMJEŠTAJNIH KAPACITETA/
B2. OCCUPANCY RATE OF ACCOMMODATION FACILITIES

Iskorištenost* smještajnih kapaciteta u glavnoj turističkoj sezoni 2012. i 2013. (%)
Occupancy rate* of accommodation facilities in main tourist season 2012 and 2013 (%)

	Srpanj/ July		Kolovoz/ August	
	2012.	2013.	2012.	2013.
Hoteli/ Hotels	88,2	85,6	94,0	94,2
Turistička naselja/ Tourist resorts	106,3	94,5	110,9	105,7
Apartmanski smještaj/ Apartments	72,0	94,5	77,2	100,4
Kampovi/ Camping sites	74,1	73,9	83,4	79,7
Privatni smještaj/ Private accommodation facilities	70,0	71,7	81,0	81,9
Ostalo/ Other facilities	53,2	59,4	59,3	64,4

*Odgovara bruto iskorištenosti (računa se na ukupan broj postelja i ukupan broj dana u mjesecu za objekte koji su radili barem jedan dan u mjesecu)/ *Gross occupancy (calculated with total number of beds and total number of days in a month for the facilities opened at least one day in a month)

• Turistička naselja: hotelsko naselje, hotelsko-apartmansko naselje, turističko naselje / Tourist resorts: hotel resorts, hotel-apartment resorts, tourist resorts

• Apartmanski smještaj: apartman, apartman tip studio, apartmani, apartmansko naselje, turistički apartman/ Apartments: apartments, studio type-suites and tourist apartments

• Kampovi: kamp, kamp odmaralište, kampiralište/ Camping sites: Camping sites, small camps and quickstop camping

Izvešće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.itzg.hr/ Report: BIST - System of business intelligence in tourism; www.itzg.hr

Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Central Bureau of Statistics of the Republic of Croatia

Iskorištenost hotela u srpnju 2013. godine bila je lošija od iskorištenosti u srpnju 2012. godine, dok su kampovi imali skoro identične rezultate tijekom obje godine. Privatni smještaj je imao bolju iskorištenost u srpnju 2013. nego godinu prije.

Rezultati u kolovozu 2013. godine su bolji od srpanjskih u svim vrstama smještajnih kapaciteta. Iskorištenost hotela u kolovozu 2013. je iznosila 94%, kampova oko 80%, a privatnog smještaja 82%. Uspoređujući te podatke s podacima za kolovoz 2012., zaključujemo da su hoteli poslovali podjednako dobro u obje godine, dok su kampovi i privatni smještaj ostvarili poboljšanja. Tako je iskorištenost kampova u kolovozu 2013. bila za 6 postotnih poena veća nego u istom mjesecu 2012., a u privatnom smještaju iskorištenost se povećala za 10 postotnih poena.

U glavnoj sezoni turistička naselja i apartmani koriste i pomoćne postelje zbog čega je iskorištenost, koja se računa prema stalnim posteljama, veća od 100%.

TURIZAM U ZAGREBU/ TOURISM IN ZAGREB

Istraživanje "TOMAS Zagreb – Stavovi i potrošnja turista i posjetitelja Zagreba" usmjereno je na obilježja turističke potražnje Zagreba. U suradnji s Turističkom zajednicom grada Zagreba, a u razdoblju od 1998. do 2012. godine, istraživanje je provedeno šest puta. Podaci prikupljeni u tim istraživanjima poslužili su za analizu trendova koji su objavljeni u brošuri pod nazivom "TOMAS ZAGREB – stavovi i potrošnja posjetitelja Zagreba, Trendovi 1998. – 2012."

Za ovo poglavlje Hrvatskog turizma u brojkama odabrani su neki rezultati i to za istraživanja provedena 2003., 2005., 2006., 2008. i 2012. U poglavlju D, nalaze se rezultati analize turističke potrošnje hotelskih gostiju u istom periodu.

C1. TURISTIČKA POTRAŽNJA PREMA EMITIVNIM ZEMLJAMA/ C1. TOURIST DEMAND BY GENERATING COUNTRIES

Turistički promet u hotelima, mjeren ostvarenim noćenjima, promatra se za razdoblje od 2003. do 2012. godine i to samo za one godine u kojima se provodilo istraživanje "TOMAS Zagreb". Podaci u tablici su udjeli domaćih, odnosno stranih zemalja u ukupnim noćenjima. Detaljni podaci su navedeni samo za deset zemalja rangiranih prema broju noćenja. Treba napomenuti da je 2012. godine u Zagrebu registriran turistički promet iz 70 stranih zemalja.

Domaći gosti su najčešći posjetitelji Zagreba. Njihov udio u ukupnim noćenjima iznosio je 2003. godine oko 31%, zatim se postupno smanjivao da bi 2012. godine iznosio oko 18%. Njemačka, SAD, Italija, Austrija, Velika Britanija, Francuska te Bosna i Hercegovina nisu "napuštale" grupu "prvih deset" u odabranim godinama. Od 2005. godine u tu grupu uključuju se Španjolska i Srbija, a od 2006. i Japan.

**Struktura potražnje prema emitivnim zemljama od 2003. do 2012.*/
Demand structure by generating countries, 2003 - 2012***

	Strukturni udjeli u ukupnim noćenjima (%)/ Share in total tourist nights (in %)				
	2003.	2005.	2006.	2008.	2012.
Hrvatska/ Croatia	30,5	27,3	25,3	25,5	18,7
Njemačka/ Germany	8,2	8,3	8,1	6,8	6,4
SAD/ USA	5,5	6,2	6,8	6,4	5,9
Italija/ Italy	6,2	6,4	5,8	4,9	5,0
Velika Britanija/ United Kingdom	4,8	4,1	4,7	4,0	3,7
Austrija/ Austria	5,0	4,1	4,7	3,9	3,5
Španjolska/ Spain		2,6	2,4	2,5	3,4
Francuska/ France	2,7	4,2	3,9	3,6	3,3
Japan/ Japan			2,5	3,7	3,0
Bosna i Hercegovina/ Bosnia and Herzegovina	3,5	3,1	3,2	3,2	2,8
Srbija/ Serbia**		2,8	2,9	3,0	2,8
Slovenija/ Slovenia	2,6				
Kanada/ Canada	2,2				
Izrael/ Israel	2,2				
Mađarska/ Hungary		1,8			
Prvih 10 stranih/ Top 10 foreign countries	42,8	41,8	44,9	42,1	39,7
Ostali strani/ Other foreign countries	26,7	30,9	29,8	32,4	41,6
Ukupno strani/ Total foreign countries	69,5	72,7	74,7	74,5	81,3
Sveukupno/ Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Napomene/ Notes :

*Potražnja u godinama provođenja istraživanja TOMAS Zagreb/ Tourist demand by years when survey TOMAS Zagreb was carried out

** Podaci za 2005. i 2006. se odnose na goste iz Srbije i Crne Gore/ ** Data for 2005 and 2006 refer to guests from Serbia and Monte Negro

Izvešće: BIST - Sustav poslovne inteligencije u turizmu; www.iztg.hr/ Report: BIST-System of business intelligence in tourism; www.iztg.hr

Izvorni podaci DZS-a/ Original data from Croatian Bureau of Statistics

C2. DOB HOTELSKIH GOSTIJU ZAGREBA/ C2. AGE OF HOTEL GUESTS IN ZAGREB

Dobna struktura hotelskih gostiju Zagreba od 2003. – 2012./ Age of hotel guests in Zagreb, 2003 - 2012

	Strukturni udjeli (%)/ Share in total (in %)				
	2003.	2005.	2006.	2008.	2012.
Do 25 godina/ Up to 25	7,6	12,2	11,2	11,2	7,0
Od 26 do 35 godina/ 26 to 35	20,5	32,3	28,3	22,3	29,8
Od 36 do 45 godina/ 36 to 45	34,2	29,2	28,1	25,1	28,4
Od 46 do 55 godina/ 46 to 55	24,9	14,8	20,2	22,0	19,6
56 i više godine/ 56 and over	12,7	11,6	12,3	19,4	15,2
Ukupno / Total	99,9	100,1	100,1	100,0	100,0

Izvor: TOMAS Zagreb, Stavovi i potrošnja posjetitelja Zagreba, Trendovi 1998. - 2003., Institut za turizam 2013. /

Source: TOMAS Zagreb, Stavovi i potrošnja posjetitelja Zagreba, Trendovi 1998. - 2003., Institute for tourism 2013.

Hotelski gost Zagreba ima prosječno oko 40 godina - zaključak je koji proizlazi iz pet uzastopnih TOMAS istraživanja. Svaki drugi hotelski gost je u dobi "od 26 do 45" godina (s izuzetkom 2006. godine). Udio seniora, tj. gostiju starijih od 55 godina, bio je najčešće na razini 12 - 13% (u tri od pet istraživanja).

C3. UČESTALOST DOLASKA HOTELSKIH GOSTIJU ZAGREBA/ C3. FREQUENCY OF VISITING HOTELS IN ZAGREB

Učestalost dolaska hotelskih gostiju Zagreba od 2003. – 2012./

Frequency of visiting of Zagreb hotel guests, 2003 – 2012

	Strukturni udjeli (%) / Share in total (in %)				
	2003.	2005.	2006.	2008.	2012.
Prvi posjet/ First visit	24,0	37,0	33,0	43,0	50,0
Drugi posjet/ Second visit	11,0	14,0	17,0	12,0	11,0
Više od tri posjeta/ Three visits and more	65,0	49,0	50,0	45,0	40,0
Ukupno/ Total	100,0	100,0	100,0	100,0	101,0

Izvor: TOMAS Zagreb, Stavovi i potrošnja posjetitelja Zagreba, Trendovi 1998. - 2003., Institut za turizam 2013. /

Source: TOMAS Zagreb, Stavovi i potrošnja posjetitelja Zagreba, Trendovi 1998. - 2003., Institute for tourism 2013.

Prema TOMAS metodologiji, učestalost dolaska u neku destinaciju ili smještajni objekt može imati jednu od tri vrijednosti: "prvi posjet", "drugi posjet" i "više od tri posjeta". Istraživanja pokazuju da je u Zagrebu sve više novih gostiju. Tako je u 2012. godini svaki drugi gost bio prvi put u Zagrebu. Veliki udio imaju i gosti koji Zagreb posjećuju više puta što je posljedica velikog udjela domaćih gostiju u ukupnom prometu te velikog udjela poslovnih gostiju.

C4. PRIJEVOZNO SREDSTVO ZA DOLAZAK U ZAGREB/ C4. TRANSPORT MODE USED FOR TRAVEL TO ZAGREB

Prijevozno sredstvo hotelskih gostiju Zagreba od 2003. – 2012./

Transport mode used by hotel guests for travel to Zagreb, 2003 – 2012

	Strukturni udjeli (%) / Share in total (in %)				
	2003.	2005.	2006.	2008.	2012.
Zrakoplov/ Airplane	38,0	49,0	46,0	51,0	58,0
Automobil/ Car	39,0	37,0	37,0	30,0	32,0
Ostalo/ Other	23,0	15,0	17,0	19,0	10,0
Ukupno/ Total	100,0	101,0	100,0	100,0	100,0

Izvor: TOMAS Zagreb, Stavovi i potrošnja posjetitelja Zagreba, Trendovi 1998. - 2003., Institut za turizam 2013. /

Source: TOMAS Zagreb, Stavovi i potrošnja posjetitelja Zagreba, Trendovi 1998. - 2003., Institute for tourism 2013.

Automobil i zrakoplov su glavna prijevozna sredstva koja koriste hotelski gosti Zagreba. U novije vrijeme sve je više gostiju koji stižu zrakoplovom. Prema istraživanju iz 2012. godine, 58% gostiju je koristilo zračni prijevoz. Na to je između ostalog utjecao i porast potražnje s udaljenijih tržišta. Uz goste iz SAD-a, koji prema ostvarenom broju noćenja spadaju među prvih deset zemalja u promatranom razdoblju, tu su i gosti iz Francuske, Španjolske, Izraela, kao i Japana te ostalih azijskih zemalja. Za trećinu gostiju automobil je ipak omiljeno prijevozno sredstvo.

D1. PROSJEČNI DNEVNI IZDACI HOTELSKIH GOSTIJU ZAGREBA/ D1. AVERAGE DAILY EXPENDITURE OF HOTEL GUESTS IN ZAGREB

*Prosječni dnevni izdaci hotelskih gostiju Zagreba od 2003. – 2012./
Average daily expenditures of Zagreb hotel guest, 2003 – 2012*

	2003.	2005.	2006.	2008.	2012.
Prosječni dnevni izdaci/ Average daily expenditures (euri)	160	147	132	144	123
Stopa promjene/ Rate of change (year on year) (%)		-8,1	-10,2	9,1	-14,6
Stopa promjene (2003. kao bazna godina)/ Rate of change (2003 as the base year) (%)		-8,1	-17,5	-10,0	-23,1

Izvor: TOMAS Zagreb, Stavovi i potrošnja posjetitelja Zagreba, Trendovi 1998. - 2003., Institut za turizam 2013. /
Source: TOMAS Zagreb, Stavovi i potrošnja posjetitelja Zagreba, Trendovi 1998. - 2003., Institute for tourism 2013.

Najveći prosječni izdaci hotelskih gostiju u Zagrebu zabilježeni su u istraživanju iz 2003. godine. Tada su iznosili 160 eura. U istraživanjima koja su slijedila, prosječni dnevni izdaci su bili stalno manji. U posljednjem provedenom istraživanju utvrđeno je da su prosječni dnevni izdaci hotelskih gostiju za 23% niži u odnosu na one iz 2003. godine.

Trend smanjenja izdataka posljedica je pada opće gospodarske aktivnosti u svijetu pa i u Hrvatskoj. Gospodarska kriza je utjecala kako na smanjenje izdataka poslovnih gostiju tako i onih kojima je odmor bio motiv putovanja.

D2. STRUKTURA PROSJEČNIH DNEVNIH IZDATAKA HOTELSKIH GOSTIJU ZAGREBA/ D2. STRUCTURE OF AVERAGE DAILY EXPENDITURE OF HOTEL GUESTS IN ZAGREB

*Struktura prosječnih dnevnih izdataka hotelskih gostiju Zagreba od 2003. – 2012.
Structure of average daily expenditure of Zagreb hotel guests, 2003 – 2012*

	2003.	2005.	2006.	2008.	2012.
Izdaci za smještaj/ Accommodation	60,0	54,0	53,0	60,0	62,0
Izdaci za hranu i piće u ugostiteljskim objektima/ Food and beverage	15,0	23,0	22,0	19,0	21,0
Izdaci za kupnju/ Shopping	13,0	13,0	11,0	12,0	11,0
Izdaci za kulturu, sport, rekreaciju, zabavu, izlete i ostalo/ Culture, sport, recreation, entertainment, excursions and other	12,0	10,0	14,0	9,0	6,0
Ukupno/ Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Izvor: TOMAS Zagreb, Stavovi i potrošnja posjetitelja Zagreba, Trendovi 1998. - 2003., Institut za turizam 2013. /
Source: TOMAS Zagreb, Stavovi i potrošnja posjetitelja Zagreba, Trendovi 1998. - 2003., Institute for tourism 2013.

Dnevni izdaci se razvrstavaju u četiri grupe: izdaci za smještaj, izdaci za hranu i piće u ugostiteljskim objektima, izdaci za kupnju, izdaci za kulturu, sport, rekreaciju, zabavu, izlete i ostalo.

Istraživanja pokazuju da struktura prosječnih dnevnih izdataka hotelskih gostiju u Zagrebu ne slijedi neki čvrsti obrazac. Najveći su izdaci za smještaj i prema rezultatima istraživanja kreću se u rasponu od 53 do 62% ukupnih izdataka. Isto tako, izdaci za hranu i piće u

ugostiteljskim objektima imaju široki dijapazon: od 15% do 23% ukupnih troškova. Na kupnju se izdaje od 11 do 13% ukupnih troškova i ta vrsta izdataka ima relativno stabilan udio. Izdaci za kulturu, sport, rekreaciju, zabavu, izlete i ostalo kreću se od 6 do 14%.

E.

PRIHODI I RASHODI OD PUTOVANJA/ CREDIT AND DEBIT FROM TRAVEL

E1. PRIHODI I RASHODI OD PUTOVANJA U PLATNOJ BILANCI HRVATSKE/ E1. CREDIT AND DEBIT FROM TRAVEL IN CROATIAN BALANCE OF PAYMENTS

**Prihodi i rashodi od putovanja prema razlozima putovanja
u drugom tromjesečju 2013. godine (u milijunima eura)*/
Travel credit and debit by purpose of travel in second quarter 2013 (mil EUR)***

	2009.	2010.	2011.	2012.	2012. Q1**	2012. Q2**	2012. Q3**	2012. Q4**	2013. Q1**	2013. Q2***
1. Robni deficit/ <i>Trade deficit in goods</i>	-7.207,0	-5.745,5	-6.148,5	-6.042,4	-1.593,2	-1.706,0	-1.473,6	-1.269,7	-1.521,7	-1.953,8
2. Putovanja - turizam (neto prihod)/ <i>Travel (net income)</i>	5.655,8	5.600,8	5.984,5	6.136,7	140,1	1.486,1	4.116,4	394,0	168,0	1.585,9
2.1. Prihodi/ <i>Credit</i>	6.379,7	6.230,0	6.616,9	6.858,7	289,7	1.690,2	4.320,3	558,4	306,9	1.771,0
2.1.1. Poslovni razlozi/ <i>Business</i>	255,7	236,3	210,1	233,2	28,2	86,2	66,0	52,6	39,4	91,2
2.1.2. Osobni razlozi/ <i>Personal</i>	6.124,0	5.993,6	6.406,9	6.625,6	261,5	1.604,0	4.254,3	505,6	267,5	1.679,7
2.2. Rashodi/ <i>Debit</i>	-724,0	-629,2	-632,4	-722,0	-149,6	-204,1	-203,9	-164,4	-139,0	-185,1
2.2.1. Poslovni razlozi/ <i>Business</i>	-240,8	-180,6	-184,3	-224,6	-42,6	-69,9	-55,6	-56,4	-42,8	-59,1
2.2.2. Osobni razlozi/ <i>Personal</i>	-483,1	-448,6	-448,1	-497,4	-107,0	-134,1	-148,4	-107,9	-96,1	-126,0

*Podaci o prihodima od putovanja temelje se na stavci platne bilance "putovanja, prihodi", a obuhvaćaju sve transakcije potrošnje inozemnih turista i jednodnevnih posjetitelja na: smještaj, hranu i piće, prijevoz u zemlji, zabavu, kupnju i sl./ *Travel credit data are based on the balance of payment entry "travel, credit", including all transactions of consumption of foreign travellers and same-day visitors on accommodation, food and beverage, travel within the country, entertainment, shopping etc.*

** Revidirani podaci/ *Revised data.*

*** Preliminarni podaci/ *Preliminary data.*

Izvori: Bilten HNB-a 197 (Studenj/2013.); www.hnb.hr/ *Sources: www.hnb.hr, Bulletin HNB 197 (November 2013); www.hnb.hr.*

U drugom tromjesečju 2013. godine neto prihod koji se vodi na stavci "2. Putovanja – turizam (neto prihod)" u "Platnoj bilanci – robe i usluge", iznosio je 1.586 milijuna eura što je oko 7% više od neto prihoda u drugom tromjesečju 2012. godine. Prihodi od usluga pruženih putnicima i turistima u Hrvatskoj iznosili su 1.770 milijuna eura i u odnosu na drugo tromjesečje 2012. porasli su za 5%. Na strani rashoda zabilježen je pad od 9%. Smanjenje rashoda rezultat je smanjenja troškova hrvatskih građana na poslovnim (stopa promjene 15%) i privatnim putovanjima u inozemstvo (stopa promjene 6%). Ukupni rashodi kretali su se u iznosu oko 185 milijun eura.